

Bengt Gustavsson
Eldsjälspsyroman och
agent i Underlättelsetjänsten

"Serios, men inte särskilt allvarlig."

"Vi föds som entreprenörer, vi fostras till inteprenörer och vi styrs av antiprenörer."

Detta påstår jag efter fyrtio års engagemang i utveckling av företag och samhälle – inte bara som mental trädgårdsmästare utan i högsta grad som pionjär och risktagare. Med facit i hand kan jag konstatera att samhällets budskap är mycket tydligt: Kontroll och ordning är viktigare än förnyelse och en entreprenör är en som stör.

Politiker och EU-byråkrater pratar gärna om tillväxt och stora visioner, men deras dolda dagordning tillåter inte kreativa lösningar som utmanar de gamla strukturerna. Så egentligen säger de: "Utveckling? Javisst! Förändringar? Nej tack!"

Men alla lösningar och system har ett bäst-före-datum och förändringar är en del av Livet, även samhällslivet. Einstein formulerade det så här: "Dagens problem måste lösas med ett annat tänkande än det som skapade dem."

Jag älskar att hålla seminarier som förhoppningsvis inspirerar människor och leder till utvecklande "kreativiteter". Och allt jag pratar om har jag gjort själv. Särskilt stolt är jag över att ha varit med och lanserat BolagsBolaget AB, ett banbrytande företag som trots Statens försök att stoppa oss skapat en ny bransch i svenskt arbetsliv – "arbetsgivare att hyra" – där vi tillämpar ett ledarskap som stimulerar personalens företagsamhet. Någon har sagt att det är lika omöjligt att leda entreprenörer som att valla katter, men vi har lyckats därför att vi behandlar dem som katter och inte som en fårflock.

Ordet "management" betyder förresten "att leda häst vid hand" och det förutsätter strama ledtyglar, vilket naturligtvis innebär att chefen inte hänger med när de anställda fattar galoppen. I BolagsBolaget ger vi dem i stället friheten och förtroendet att göra sitt bästa och har därför stavat om vår förlösande ledningsfilosofi till "människment".

Ja, mycket har jag varit med om och det är inte slut än: Konferaster ... VuxF... Företag utan gränser ...

Hoppas du gillar att surfa runt på min hemsida! Därmed inte sagt att du behöver tycka som jag, tvärtom är det bara bra om vi kan gemenska personlig, social och ekonomisk tillväxt på flera olika sätt. Mångfald är bättre än enfald!

Var dig själv, det finns redan så många andra!

WARNING! Innehållet i detta dokument kan uppfattas som en utmaning mot rådande tankemönster och bör undvikas av känsliga personer som föredrar utveckling utan förändring.

**Vem som helst kan räkna kärnorna i ett äpple,
men ingen vet hur många äpplen det finns i en enda kärna.**

Med facit i hand

Det fina med att ha varit med ett tag är att jag har ett antal facit i hand. Att skapa de olika lösningarna har varit inspirerande, energikrävande och lärorikt. En insikt är att varje ny idé måste drivas utifrån sina egna förutsättningar och att det egentligen inte finns någon "Manual för succé".

Vad jag vill visa på med det jag har åstadkommit är att snack & verkstad & envishet kan förändra världen. Och att vi alla har den kraften inom oss. Eller, som folk brukar säga när de har träffat mig: "Kan han så kan banne mig vem som helst!"

Ett viktigt påpekande: Allt jag berättar om har jag gemenskapat med andra eldsjälar! Ensam är stark, men två är minst dubbelt så starka. Om vi låter varandra vara det ...

Under den här rubriken berättar jag om olika tilltag genom åren, men även sådant som jag nyligen har dragit i gång och som håller på att förändra världen.

Gammal man gör så gott han kan ... Ja, det är härligt att vara heltidspassionär!

1970 kom jag som ung göteborgare till Uddeholmsbolaget, en helt ny värld med bruksmentalitet och djupt rotade traditioner. När det gamla bolaget med sina 12 000 anställda "drabbades" av Det Moderna Ledarskapet fick jag vara med om en omvälvning som blev starten på mitt liv som pionjär. En mycket intressant tillvaro!

Det började med att jag gjorde produktkataloger och marknadsförde stål. Efter andra världskriget hade svenskt stål varit en eftertraktad exportvara och det fanns inget behov av att krusa kunderna, men nu hade sötebrödsdagarna börjat klinga av. Attitydförändringar är aldrig lätt och när en icketekniker kom och pratade försäljning och reklam med bergsingenjörerna blev reaktionen: "Vårt stål är så fint att det inte behöver säljas, det skall köpas!"

I januari 1975 började jag på utbildningsavdelningen och gu' så roligt vi hade! Kurser av alla de slag, ledarskapsseminarier och massmediaträning – utvecklingsutveckling när den är som bäst.

I maj samma år bytte dessutom bolaget ledningsfilosofi. Sedan 1668 hade UHB haft en brukspatron som chef, men nu gjorde man "patron ur" och in på scenen kom Gunnar Wessman med en helt annan bakgrund och en modernare syn på hur företag skall drivas. Kulturkrocken blev total. Lodenrockarna och de svarta portföljerna försvann ganska snabbt och ersattes av ledig klädsel utan slips och tedrickande – allt för att behaga den nye "patronen". Men detta skedde inte utan vändor. Gunnar W slet ont i sin roll som kulturutmanande VD och tog till alla möjliga metoder för att skynda på övergången. En av dem var att utnämna mig och Gustav Sjöstedt på utbildningsavdelningen till "organisatoriska hovnarrar" med rätt att häckla uddeholmskoncernens chefer. Syftet var naturligtvis att få bruksmentaliteten att krackelera för inte ens en lodenrock förmår skydda bäraren mot humorns kraftfulla effekter.

Efter ett par år gick vår inspirerande utbildningschef, Stig Hedéen, över till skogsnäringen och jag fick frågan av Gunnar W om jag ville ta över ansvaret för den koncerngemensamma utbildningen. Självklart blev jag smickrad och mina föräldrar blev väldigt stolta över sonens karriärkliv, men efter några månader insåg jag att detta inte var min mission här i livet. I stället för att jobba med människor fick jag sitta med andra chefer på byxbaksnötande sammanträden och jag tänkte att "jag har inte mitt liv till detta". Så jag bad mina medarbetare att rädda mig.

Vi samlade våra tankar och drömmar och kom fram till att vi helst ville jobba med kreativitet och samarbete. Och så bestämde vi oss för att starta ett handelsbolag, KRESAM, för att sälja våra tjänster på marknaden ...

Att bilda ett fristående bolag av Uddeholmskoncernens utbildningsavdelning är ingenting man gör utan att fråga först och det ledde till ett utomordentlig smidigt arrangemang som tjugo år senare gav inspiration till att starta BolagsBolaget. Uddeholms nye brukspatron – Gunnar Wessman – visade sig vara en dynamisk och människovänlig VD. Han blev väldigt förtjust över vårt initiativ och föreslog dessutom att vi skulle sitta kvar på vårt gemensamma kontor, komplettera tjänstetelefonerna med en kresamtelefon och svara när

det ringde. På så sätt blev vi tillgängliga 200% varje dag, påstod han. ”Och när ni får ett konsultuppdrag stämplar ni ut, åker iväg och gör jobbet, kommer hem och fakturerar kunden och så stämplar ni in igen.” Han gav oss trygghet och frihet på samma gång!

Efter något år sade vår närmaste chef, Rune Brandinger, att ”Jag ser att det blir mer och mer att göra i Kresam och det gläder mig! Om ni inte hinner med uddeholmsjobbet så hyr vi in folk till det, för er framtid är viktigare!” Vilken härlig inställning hos en chef!

Under alla de år som jag jobbat med olika organisationer har jag inte stött på någon så uttalat människovänlig personalpolitik som den vi fick avnjuta i Uddeholmsbolaget.

Vårt företag gick bättre och bättre och vi fick många uppdrag som organisationskonsulter för att stimulera till utveckling i företag och andra organisationer. Det blev många målbilder, mycket kreativitet och gränslös samverkan på alla nivåer. Vid ett tillfälle lyckades vi faktiskt lotsa personalen till ett sådant engagemang att de ville avsätta VDn eftersom han var den ende som inte hade deltagit på seminarierna. Vi tog det som en merit.

Så småningom kom vi även in på det här med utveckling av regioner och lanserade en effektiv samverkansprocess, nämligen ettåriga ”träningsprogram”. De fungerade som kreativa och handlingsinriktade plattformar för regioner som ville ta ett steg framåt i utvecklingen inom exempelvis näringsliv eller den sociala sektorn.

Ett banbrytande initiativ som vi lyckades genomföra var en annorlunda kurs för arbetslösa ungdomar. I stället för schemalagd undervisning lät vi ungdomarna jobba med sina drömmar och visioner och det var inte så enkelt eller självklart. Men så småningom tog de sig ur sin inlärd hjälplöshet och två av dem startade till och med ett företag som fram till i dag har omsatt över åtta miljarder kronor! Läs mer om det tilltaget här under ”Skogsmat” längre fram i texten.

Med tiden har bygdebegeistring och samhällsutveckling blivit det jag mest jobbar med och alltid med liv & lust som drivkraft hellre än tvång & panik. Motivation hellre än ”hotivation”.

Sedan många år är jag ensam ägare av KRESAM AB och tycker att det är roligare än någonsin att jobba som heltidspassionär, mental trädgårdsmästare, eldsjälspyroman (som får en kick av att se andra brinna) och agent i Underlättelsetjänsten. Och jag kan konstatera att det sunda förnufts enkla och intuitiva tankemodeller visar sig hålla i verkligheten.

KRESAM EDUTAINERS ”Edutainment” är en kombination av ”education” och ”entertainment”, alltså utbildning och underhållning. Ett klokt sätt att förmedla information så att det blir en haha&aha-upplevelse, om du förstår hur jag menar.

Ordet ”edutainment” hittade jag på i slutet av 70-talet när jag fortfarande jobbade i Uddeholmsbolaget. VDn Gunnar Wessman hade utnämnt mig och Gustav Sjöstedt på utbildningsavdelningen till ”organisatoriska hovnarrar” och det stod alltså i våra befattningsbeskrivningar att vi skulle skoja med cheferna minst 5% av arbetstiden. Kul jobb, kan man säga! Detta var ett väldigt annorlunda grepp och syftet var att få den förlamande bruksmentaliteten att krackelera. Då är humor en bra murbräcka.

I den vevan hade vi startat KRESAM och så småningom fick vi för oss att edutainment kunde vara en affärsidé utanför Uddeholm, att företagsunderhållning kunde vara ett nytt sätt att förmedla information. Och eftersom vi gärna framförde självskrivna låtar till gitarr satte vi ihop ett musikaliskt gäng med riktigt komp och dessutom Vokalerna, tre swingsjungande lärare från Munkfors. Vi spelade ihop oss och så berättade vi för marknaden vad vi hade att erbjuda.

Bengt, Gustav och Vokalerna framför sitt harmoniska budskap

Det blev en veritabel succé! Jag brukar säga om nya affärsidéer att det bästa är om man erbjuder marknaden något som den inte visste att den ville ha. Och att det är ännu bättre om produkten är svår att stava till. Alltså unik.

På några år omsatte vi fem miljoner kronor på att resa runt i Sverige och utomlands och ha minst lika roligt som vår publik. Redan från början definierade vi KRESAM EDUTAINERS som guldkanten på tillvaron och kunde därför leverera hög kvalitet med liv och lust utan att känna något annat tryck på oss än att bli de bästa versionerna av oss själva. Det var även fascinerande hur nio personer kunde samordna kalendrarna och – för sju av dem – ta ledigt från sina andra jobb mitt i veckan för att åka ut och showa!

KRESAM startade som organisationskonsulter, men här skulle jag särskilt vilja lyfta fram en stilbildande pedagogik som vi lanserade i början av åttiotalet. På den tiden gjorde lågkonjunkturerna skäl för namnet eftersom de följdes av högkonjunkturer och det gällde bara att övervintra tills våren kom. Icke förty erbjöd vi Arbetsförmedlingen ett utbildningspaket för arbetslösa ungdomar som utgick från deras drömmar och ambitioner och vår insats skulle vara att hjälpa dem nå sina mål. 1979 var detta förbjudet och en formell omöjlighet eftersom alla kurser måste ha en kursplan med ämnen som var godkända av Skolöverstyrelsen. En kvinnlig "pyrokrat" (tjänsteman som förstår eldsjälarnas eldskäl) på Länsarbetsnämnden i Karlstad fick regeringen att beordra AMS att begå tjänstefel och så var pilotprojektet igång.

Tolv ungdomar i 20 veckor och en dag satt de där. Vi öppnade hurtigt med att deklarerat vår mål- och visionsbaserade pedagogik och deltagarna uttryckte sin glädje över att de inte satt på skolbänken igen. "Får vi göra vad vi vill, menar ni?" – "Javisst, och när ni behöver hjälp så får ni hjälp!" – "Vad roligt! Kanon! Men ... men ... vad är det vi ska göra då? Finns det inget schema???"

Detta var mitt första möte med Den Inlärd Hjälplösheten och sedan dess har jag sett den överallt och hela tiden.

Hur kursen gick? Jo, ungdomarna satt passiva och drack kaffe till dunkadunkamusik i sex veckor och vi började verkligen misströsta, de var precis så slappa och odugliga som folk säger.

Men så en dag blev de så irriterade på oss kursledare (dvs sig själva; förf anm) som inte höll igång dem så de bestämde sig för att starta ett projekt som gick ut på att få värmlänningarna att plocka karljohanssvamp och kantarell som skulle exporteras till Italien och Tyskland. – Sju veckor och 27 ton svamp senare var vår ungdomskurs Skandinaviens största svampexportör och efter kursen fortsatte två av grabbarna verksamheten i sitt nybildade företag, Skogsmat. Så småningom delade de på sig i var sin verksamhet och fram till i dag har de tillsammans omsatt över tio (10) miljarder kronor!

Det förlösande ledarskapet gör sig dock bäst som teori och i backspegeln, för medan grossessen pågår är det stundtals mycket frustrerande och jobbigt för bägge parter. Men avläring är tyvärr den enda vägen ur inlärd hjälplöshet – ungefär som avprogrammering av folk som sluppit ur religiösa sekter – och de starka upplevelserna under vår första ungdomskurs är min bästa utbildning. Det var då jag lärde mig tro på folks inneboende krafter och insåg att vi är väldigt duktiga när vi väl vågar acceptera det. För med kompetens följer förmågan att ta ansvar för sitt eget liv och det kan vara lite skrämmande i början ...

**Republiken
Klarälvdal'n**

Den ideella föreningen Republiken Klarälvdal'n startades 1991 när vi bestämde oss för att samla de kreativa krafterna i norra Klarälvdalen. President blev Petter i Boa i Höljes och själv blev jag optimistminister. I stället för att sitta och önska oss att det borde vara på något annat sätt

så bestämde vi oss för att göra så gott vi kan av våra förnyelsebara resurser: Vackerheta, Vännliheta å Stölliheta. Republikens adelsmärke är att vi hellre gör än tvekar och vår värmländska arbetsmetod, "på stöllitt allvar", ledde till byggebegeistring med liv och lust. Och resultat.

Redan efter fyra års verksamhet fick Republiken Klarälvdal'n 1995 pris som Sveriges bästa landsbygdsprojekt på grund av att vi hade utträttat så mycket. Vår planeringsmodell är omsorgsfullt anpassad för eldsjälare: "Skjut först och sikta sedan!"

Från denna kreativa plattform startade vi bland annat ett buskuppror så att vi ser vår vackra älv, hyrde Konserthuset i Göteborg och körde "Jubel i slyn!", omgestaltade den stora anläggningen Nygård i Ekshärad till en attraktiv arbetsplats och dessutom skapade vi en samhällsekonomisk innovation – BolagsBolaget – som stimulerar tillväxten och evolutionerar arbetsmarknaden i Sverige och utomlands.

Länsstyrelsen i Värmland bad oss skriva en sammanfattning av våra öden och äventyr och i april 2005 var den färdig: "Sannsagan om Republiken Klarälvdal'n – en subjektiv rapport om bygdebegeistring och samhällsutveckling". Gå gärna in på hemsidan www.klaralvdalen.se, där finns en hel del intressant och roligt att läsa.

Republiken Klarälvdal'n är en plattform för de goda krafternas gemenskapande och är gränslös i den meningen att alla som är med och utvecklar samhället, oavsett var de bor i världen, är medborgare. På engelska blir syftena med vår virtuella republik väldigt tydliga och även lite grandiosa eftersom vi kallar oss för "De Förenade Sinnelagen", det vill säga "The United States of Mind". 😊

Epilog: Sommaren 2008 bestämde vi oss för att vår sannsaga skulle få ett lyckligt slut och meddelade omvärlden att vi var klara med vårt jobb. Inga fler djärva tilltag, alltså, däremot finns vi kvar som inspiratörer och eldsjälspyromaner. Och vi njuter av att vårt republikanska initiativ har inspirerat till lokal utveckling runt om i Klarälvdalen och på andra ställen!

DalenSkaparna

DalenSkaparna är ett bra exempel på nytänkande.

När vi en gång i tiden skulle göra reklam för Republiken Klarälvdal'n tänkte vi först – reflexmässigt – att sånt kostar pengar så vi måste göra en kostnadsbudget. Sedan tog vi mod till oss och tänkte tvärtom: Det vore ju festligt om vi kunde tjäna pengar på att berätta om vad vi håller på med!

Sagt och gjort. Vi hängde på oss gitarrer och dragspel, samlades runt en ståbas och gjorde presentationen till ett slags informativ och seriös stå-upp-föreställning till sång och musik. Och när folk såg oss uppträda som artister var det naturligt att betala gage.

Första året drog vi faktiskt in 140 000 kronor för att vi gjorde reklam och datorns bokföringsprogram protesterade varje gång vi ville redovisa intäkterna på detta kostnadskonto. Men vi gav oss inte ...

Det var mot den bakgrunden vi uppfann ordet "marknadsföringsintäkter". Jag hör det inte särskilt ofta, men om man presenterar sitt budskap på ett inspirerande, informativt och humoristiskt sätt så tycker faktiskt folk att det är värt en slant ... även om det är ett reklambudskap.

Vi kallade oss DalenSkaparna eftersom vi var en viktig del i det republikanska arbetet med att skapa våra egna förutsättningar i Klarälvdalen. Idag är vi fyra personer med otaliga års arbetslivserfarenhet som har gått vidare med konceptet till att leverera musikaliska seminarier kring bygdebegeistring, samhällsutveckling och ledarskap. Vi berättar – på stöllitt allvar och till musik – om hur man kan förändra världen med mod, envetenhet, glädje och kreativitet.

Vad som livet mest förljuvar? Kanske folk med lösa skruvar?

– Tage Danielsson

NYGÅRD EKSHÄRAD

I april 1998 köpte Republiken Klarälvdal'n en stor nedlagd anläggning av Värmlands landsting, Nygårdsskolan i Ekshärad. Driftskostnaden var en miljon kronor per år så det var ett gigantiskt åtagande för vår ideella förening, men

vi menade att vår främsta mission är att visa omgivningen att förändringar är möjliga och att negativa trender kan vändas till tillväxt och lönsamhet.

Under drygt ett och ett halvt år fick vi EU-medel till renovering av fastigheten och vi började samtidigt att lansera den som en attraktiv arbetsplats för olika verksamheter. När EU-projektet avslutades i december 1999 kunde vi ha sökt nya offentliga pengar, men vi avstod den möjligheten eftersom vi ville fokusera på att driva Nygård affärsmässigt – inte bli duktiga på att söka EU-medel. Därför var vi några personer som gick i personlig borgen för ett lån på en miljon så att anläggningen kunde färdigställas och när vi sålde Nygård i januari 2003 till vår största hyresgäst kunde vi stolta konstatera att 26 personer hade fast jobb på anläggningen i olika verksamheter. Affären gav ett överskott som innebar att vi kunde betala tillbaka alla lån och dessutom fick pengar över till att investera i vår samhällsekonomiska innovation, BolagsBolaget.

Anledningen till den affärsidé – ”arbetsgivare att hyra” – var alla de fantastiska människor som hjälpte till att omgestalta Nygård till en attraktiv arbetsplats och en positiv miljö för utveckling.

Femton arbetslösa kom varje dag och jobbade hängivet med att förverkliga visionen om att fylla anläggningen med liv och lust. Eller ”anställningslösa” som vi kallade dem och med den knivskarpa analysen var lösningen enkel: Vi startar en arbetsgivare där man kan anställa sig och göra det man är bra på mot betalning. Tänk så enkelt det kan vara! Läs mer om BolagsBolaget här nedan!

Så Nygård blev ett både lärorikt och ärorikt äventyr med många turer och ett lyckligt slut!

BolagsBolaget AB är en samhällsekonomisk innovation som utvecklats av en ideell förening i norra Värmland, Republiken Klarälvdal'n. Alla pratade om den höga arbetslösheten i norra Värmland, men det är ju ingen brist på arbete. Engelsmännen har fattat vad det handlar om, ”unemployment”, och om anställningslöshet är problemet så är lösningen enkel: Att starta en arbetsgivare där folk kan anställa sig.

BolagsBolaget är alltså ett vanligt aktiebolag med en ovanlig affärsidé och ett ovanligt ledarskap. Fenomenet kan enklast beskrivas som ”arbetsgivare att hyra” eftersom vi anställer företagsamma personer som vill försörja sig av egen kraft utan att starta eget. Man kan säga att BolagsBolaget förenar det bästa av två världar – anställningstryggheten med egenföretagarens frihet.

Ett enkelt koncept med oanade konsekvenser.

I BolagsBolaget behandlas de anställda som kunder och företagsledningens främsta uppgift är att hjälpa de anställda att lyckas eftersom våra arbetstagare samtidigt är våra arbetsgivare – vår inkomst är en provision på deras omsättning.

Aktiebolaget registrerades hösten 1999 och eftersom vi inte visste inom vilka branscher våra framtida arbetstagare skulle självanställa sig dristade vi oss till att definiera affärsidé i bolagsordningen som ”att motverka inlärda hjälplöshet samt därmed förenlig verksamhet”.

Vår största framgång började som en omskakande motgång då Skatteverket efter en revision hösten 2001 konstaterade att BolagsBolaget ger sina anställda så stor självständighet att de skall betraktas som

egenföretagare. Därmed blev vi bulvaner som lånar ut vår F-skattsedel och det är olagligt. Målet gick till Länsrätten, där vi förlorade, varefter vi överklagade till Kammarrätten som gav oss rätt på samtliga punkter. – Det absurda faktum att Skatteverket försökte stoppa oss från att betala skatt fick oss att döpa åtalspunkten till "Vållande till annans bröd".

BolagsBolaget har som mest haft 460 anställda över hela Sverige och blev därmed Värmlands nionde största företag. Att vi anställer personer som vi inte har träffat annat än per telefon anses av många som lite blåögt, men hittills har vi bara goda erfarenheter. En stor del av förklaringen står att finna i det "inställningsavtal" som vi har med våra arbetstagare. Vi menar att inställningen mellan arbetsgivare och arbetstagare är helt avgörande, anställningen är snarare ett kvitto på den överenskommelsen.

På hemsidan www.bolagsbolaget.se kan du läsa ännu mer om hur BolagsBolaget fungerar.

Vid det senaste sekelskiftet fick vi i Republiken Klarälvdal'n kontakt med den norska fristaten Lucky Næroset. De, liksom vi, hade bestämt sig för att ta sig ur Nånannanismens hjärngrepp och själva ta kommandot över sitt samhällsliv. Och det gjorde de med den äran – på några år blev de en klart lysande stjärna på bygdebegeistringens himmel och en stor inspiration för eldsjälarna runt om i hela Norge!

Ur denna dynamiska kultur kom bland annat LivsVerkene, "en initiativbasert oppmuntrings- og utviklingsallianse". Beskrivningen är fullständigt underbar! Det blir liksom ingenting förrän någon tar ett initiativ och då hjälps vi åt med utvecklingen genom att oppmuntra till stordåd. Raka motsatsen till det svenska samhället som präglas av ett maniskt kontrollbehov och följaktligen premierar inlärd hjälplöshet framför entreprenörskap. "Gör som du blir tillsagd så kommer det att gå bra för dig!"

I Republiken Klarälvdal'n är arbetsmetoden "stöllitt allvar", i LivsVerkene tillämpar vi "slentring" och "LivsKraftsUtveksling". Och agendan på våra möten är "mat och eventuellt ... med avbrott för pauser". Detta är den optimala strukturen för oanade möjligheter!

Ett mycket intressant koncept som lanserats av LivsVerkene är "OppmuntringsSertifisering" av organisationer. Bland annat det stora statliga NAV och Oslo kommun är kunder och en av de positiva effekterna är att sjukfrånvaron minskar när oppmuntran införs som en del av arbetsmiljön.

Dessutom har några driftiga personer i LivsVerkene anammat BolagsBolagets koncept och sommaren 2010 startade de PåDrag AS. Det är stort och modigt av dem och kul för oss att få exportera en bra och samhällsutvecklande idé!

För mig är det ett stort privilegium att få vara med i detta härliga och insiktsfulla gäng! Hösten 2016 var jag med och arrangerade ett Oppmuntringsseminar i Lucky Næroset, en helt fantastisk dag med många härliga eldsjälarna!

VuxF är ett nytt och roligare sätt att starta eget, ett efterlängtat alternativ till etablissemangets okänsliga och avtändande så kallade rådgivning som hellre fokuserar på affärsidéernas brister än på att oppmuntra de eldsjälarna som äntligen bestämt sig för att våga pröva. "Kom till oss med din affärsidé så skall vi säga dig jäms med fotknölnarna!" är det stolta budskapet från en av dessa aktörer. Men då har man inte förstätt sin roll som eldsjälspyroman.

Inspirationen till VuxF kommer från skolans värld där Ung Företagsamhet (UF) är ett fantastiskt inslag som låter eleverna pröva sina affärsidéer på riktigt. Vuxenvärlden är som sagt inte lika rolig, Värmland är till och med sämst i klassen när det gäller start av egna företag. En förklaring är de många orter som slutar på -fors, bruksmentalitet är förödande för initiativkraften. En annan är den falska myten om att det är svårt och krångligt att driva företag.

Låt oss konstatera att det är enkelt att starta eget. Till och med en femåring klarar av att blanda en karaff med saft och sälja för fem kronor glaset en varm sommardag. Värre än så är det inte! Rätt produkt på rätt marknad. När pengarna kommit in är det dags att administrera företaget, hålla reda på kvitton och bokföra inkomster och utgifter. Något som femåringens storasyster fixar lätt!

VuxF är ett samhällsutvecklande tänkningsprång från inveckling till utveckling! Målet är att åstadkomma avlärd hjälplöshet (i motsats till inlärd dito) och ett levande lokalt entreprenörskap. Det är med glädje och byggebegeistring som utvecklingen skall drivas!

Konceptet kan beskrivas som ett ”mentalt knytkalas” för potentiella egenföretagare där var och en bjuder på sitt bästa. Handledare är en företagare som vet vad det handlar om och den första studiecirkeln har genomförts i Edebäck. Det var en brokig och entusiastisk skara som under sex träffar i slutet av 2012 hjälpte och inspirerade varandra till att ta några viktiga steg in i framtiden

Med min göteborgska humor menar jag att det måste vara helt perfekt att starta eget i cirkel – då vet man ju att verksamheten går runt ...

Av deltagarnas utvärdering att döma lyckades pilotprojektet långt över förväntan och ett av skälen var att den pratglade handledaren Bengt Gustavsson för en gångs skull lyckades vara tyst och låta den kreativa processen utvecklas till ett gemenskapande.

Det började med att jag ville hålla ett inspirationsseminarium i januari 2013 och tacka ekshäringarna för att de stöttade och uppmuntrade oss när vi körde igång och utvecklade Republiken Klarälvdal'n. I

Ekshärad finns en positivare inställning till entreprenörskap än på många andra ställen i Värmland – sämst är den i de bruksmentaliserade orter som slutar på ”-fors”. Salen var fullsatt när jag pratade och efteråt var det ett gäng företagare som tyckte att detta gärna fick bli början på något bra. Vi kallar det för ”Ekshärligt!”

Så här resonerar vi: Förr behövde vi varandra för att bygden skulle fungera. Sedan började vi betala skatt och valde att sätta oss framför var sin TV-apparat. Den inlärd hjälplösheten fick ta över och i dag kräver vi lösningar och klagar på Nånannen i stället för att förena våra krafter och själva ta itu med problemen.

Men det är aldrig för sent att ge upp! Vi är några som tycker att det är dags att kasta in handduken ... för nu skall det torkas svett i vårt mentala gym! Drömmen är att vi skall börja gemenska vår bygd igen, men den här gången är det inte för att vi måste utan för att vi vill. För att vi vill träffas, för att vi vill göra skillnad, för att vi vill ha det ännu bättre här i Ekshär. Leva ett ekshärligt liv, helt enkelt.

Tankemodellen är att vi ställer till med ett ”mentalt knytkalas” där var och en bjuder på sitt bästa och ingen är mera värd än någon annan. För kalaset, alltså. Vi gör vardagen till en fest som pågår hela tiden och överallt när vi ses. Idéerna är som frön i våra gemensamma odlingar, ordmånen är jordmånen och vår uppmuntran är solskenet som får fröna att växa. Särskilt busfröna, för de har den bästa växtkraften.

För att underlätta tillväxten har vi valt den lilla restaurangen Moccacino till vår kreativa mötesplats. Där ses vi under trevliga former, tar en kopp kaffe eller en bit mat och njuter av varandras goda sidor. Dagordningen är ”mat och eventuellt”. Vissa kvällar finns det ett par lokala företagare på plats för dem som vill prata affärsidéer, starta eget eller annat som skapar näringsliv&lust – på Ekshärad's Nätverksportal finns en anslagstavla med närmare besked.

Ja, du förstår säkert vad vi menar vid det här laget och det fina i kråksången är att vi börjar på en hög nivå! Ekshärad är en företagsam bygd som skapats av envisa eldsjälar med en glöd som aldrig släcktes av brukets blöta passiviseringsfilt. Vi är redan bra och vi kan bli ännu bättre om vi har lust att ställa till det!

EKSHÄRLIGT I HAGFORS
ekonomisk förening

I början av 2016 var vi fyra företagare som bestämde oss för att göra Ekshärad till Sveriges bästa ställe för asylsökande och nysvenskar. Här bor 1 100 invånare och till det kommer ca 500 asylsökande och vårt tilltag handlar om att öka livskvaliteten för dem medan de väntar på Migrationsverkets besked. Utgångspunkten är den positiva attityd som finns i Ekshärad där människor engagerar sig på många olika sätt för att de asylsökande skall få en dräglig tillvaro under sin långa väntan på besked. Utifrån den plattformen lanserar vi nu ett näringslivsprojekt som skall hjälpa dem och andra flyktingar ut i arbetslivet så att de får chansen att utöva sina yrken och samtidigt bidra till det svenska samhällets tillväxt. Enligt oss är flyktingarna en stor resurs, inte en kostnad, och de kan rent av vara landsbygdens räddning!

Navet i projektet är en annorlunda arbetsgivare, det koncept som faktiskt uppfanns här i Ekshärad och i dag är ett växande fenomen på den svenska arbetsmarknaden, nämligen BolagsBolaget. De asylsökande blir medlemmar i "Ekshärligt i Hagfors ekonomisk förening" och får därmed den juridiska plattformen för att utveckla och marknadsföra sina affärsidéer. Antingen genom att vi fungerar som ett bemanningsföretag eller också kör de sitt eget race som entreprenörer.

Så här långt har allt bara rullat på med positiva attityder och hejarop och det känns som om vi håller på att starta ett mänskligt gemenskapande som kan bli hur bra som helst! Läs mer om vårt annorlunda tilltag på www.eksharligt.se.

**"Vilken bra konferens jag var på!
Särskilt rasterna ..."**

Har du hört den förut? Föreläsare i all ära, men det är på rasterna som snacket kommer i gång och därför är det dags för en ny sorts kreativ konferens som ger deltagarna chansen att göra skillnad.

"Konferasten" är ingen vanlig konferens som man kan skickas till eller bara sitta av. Hit kommer man av egen fri vilja för att få med sig nya idéer, verktyg och inspiration till att utveckla sig och sin verksamhet. En konferastdeltagare är beredd att gå den där extra milen för att nå ända fram.

Mycket snack och mycket verkstad – det är konferast, det!

Alla som arrangerar en traditionell konferens vill naturligtvis att den skall bli bra, att deltagarna skall åka hem och tycka att de fått valuta för pengarna. Ett mänskligt drag är då att vilja ha full koll från början till slut. Ofta blir det inledning av någon celebritet, därefter ett antal ämnesduktiga föreläsare och så en bra avslutning. Den här konferenskulturen – där experter likt skådespelare möter sin publik – är en invand umgängesform och alla kan sina roller.

På en konferast, däremot, är det deltagarna som har huvudrollen. Gärna några fantastiska föreläsare, men de måste ödmjukt inse att de är där för åhörarnas skull. Därför måste det finnas tid till att bearbeta och översätta powerpoint-bilderna till konferastsalens olika verkligheter.

En konferast är som en konferens fast med omvända proportioner: De dynamiska rasterna får det största utrymmet och de korta föreläsningarna fungerar som inspirerande insiktskicker.

Konferastens stora skillnad gentemot en vanlig konferens är att det är minst lika viktigt med bra deltagare som med bra föreläsare. Alla som är där tänker gå hem och göra skillnad och det förutsätter engagemang och samspel. Konferasten kräver kvalificerade deltagare och kravprofilen skall vara tydlig: "Du som kommer är en eldsjäl med höga ambitioner och du vill dela med dig av dina insikter och din energi. Övriga bör hålla sig hemma!"

En konferast skapar utrymme för alla deltagare, engagerar och inspirerar dem och bejakar gemenskapet. Konferastsalen bubblar av liv och lust! - Läs mer på www.konferasten.se.

Lite om mig

Jag föddes i Göteborg 1945. Latinstudent, handbollsmålvakt, ordlekare, itutagare. Instämmer med Tage Danielsson om att "folk utan humor har jag svårt att ta på allvar".

Flyttade till Värmland och Uddeholmsbolaget 1970. Efter fem år som industriell marknadsförare började jag jobba med utbildning och ledarskap, blev koncernens utbildningschef, startade KRESAM tillsammans med mina arbetskamrater och har sedan slutet av sjuttioalet anlitats som mental trädgårdsmästare i företag, förvaltningar och bygder.

Min bransch är "in-, kon- och transpiration" inom områdena människent, bygdebegeistring och edutainment.

Det innebär att jag gärna far ut i det blå för att hämta idéer och arbetslust, helst tillsammans med professionella vänner och alltid med målet att landa med bägge fötterna på jorden och producera nytta! Den övergripande ambitionen är att hjälpa människor från inlärd hjälplöshet till avlärd dito.

Mina tankemodeller och perspektiv avviker ibland från etablerade sanningar och strukturer, men icke desto mindre har de lett till goda resultat och jag vill gärna peka på vikten av "tänkningsprång" och modet att pröva nya lösningar. Och att motivation är en bättre drivkraft än "hotivation".

Under åren har jag lagt mig till med några olika titlar:

- mental trädgårdsmästare
- eldsjälspyroman
- edutainer
- optimistminister i Republiken Klarälvdal'n
- trendbrottsling
- agent i Underlättelsetjänsten
- legitimerad lekare
- kontainer (konferencier & entertainer)
- heltidspassionär

Efter många år som förnyare och samhällsutvecklare kan jag se tillbaka och konstatera att jag är gammal nog att förstå vad jag har varit med om. Dessutom älskar jag att ta med gitarren och kåsera om mina erfarenheter samtidigt som jag väver in en del personliga uppfattningar om vad det är som orsakar tillväxt och motsatsen.

Ja, det här var ett sammandrag av mina erfarenheter och funderingar och i bästa fall hittade du något som du kanske har lust att pröva. Då skall du komma ihåg att jag tillämpar "copyright" i ordet striktaste bemärkelse och sist jag kollade i lexikon betydde det "rätt att kopiera". Så varsågod och ta för dig, ingen blir gladare än jag om du blir inspirerad och kan dra nytta av det som jag har att förmedla!

Lycka till!

Här är mina kontaktuppgifter:

KRESAM AB, Ängåsen 60, 683 92 Hagfors

Telefon: 0563 240 80

Mobil: 070 548 46 05

Epost: bengt@kresam.se

Hemsida: www.kresam.se